

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo restrukturyzacyjne oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sebastian Kaleta, Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Artur Grajewski, Dyrektor Departamentu Prawa Europejskiego, tel. 52-12-518, e-mail: Artur.Grajewski@ms.gov.pl 2. Jakub Brzozowski, główny specjalista, Departament Prawa Europejskiego, tel. 52-12-757, e-mail: Jakub.Brzozowski@ms.gov.pl 	<p>Data sporządzenia 2 listopada 2021 r.</p> <p>Źródło: Prawo UE (dyrektywa)</p> <p>Nr w wykazie prac UC120</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu jest implementacja Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości).

Dyrektywa 2019/1023 ma na celu ujednoczenie regulacji dotyczących postępowań restrukturyzacyjnych w krajach członkowskich w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Postępowanie restrukturyzacyjne ma umożliwić przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji kontynuowanie prowadzonej działalności oraz przeciwdziałać likwidacji miejsc pracy.

Ponadto założeniem było, aby w sposób precyzyjny określić przesłanki determinujące jak najszybsze podjęcie działań służących ustaleniu trudności przedsiębiorcy związanych z płynnością finansową, a następnie odpowiednich działań naprawczych, o ile są one możliwe i słuszne. W przeciwnym razie, zasadne będzie podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej likwidacji przedsiębiorcy, z zachowaniem praw wierzycieli, tj. zaspokojenie ich roszczeń w sposób rzetelny i w możliwie największym zakresie, równomiernie oraz w najszybszym terminie.

W tym zakresie Dyrektywa 2019/1023, kierując się zamiarem zapobiegania określonym negatywnym skutkom niewypłacalności, obowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia dostępu do tzw. narzędzi wczesnego ostrzegania, które mogą obejmować:

- mechanizmy alarmowe w przypadkach, gdy dłużnik nie dokonał określonych rodzajów płatności;
- usługi doradcze świadczone przez organizacje publiczne lub prywatne;
- zachęty w ramach prawa krajowego dla osób trzecich posiadających stosowne informacje dotyczące dłużnika, takich jak księgowi, organy podatkowe lub organy ds. zabezpieczenia społecznego, aby podmioty te sygnalizowały dłużnikowi niekorzystne zmiany.

Kolejnym celem, zakładanym przez ustawodawcę unijnego jest, wyrażone w motywie 15 Dyrektywy, zmniejszenie różnic istniejących między państwami członkowskimi, utrudniających wczesną restrukturyzację rentownych dłużników znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej oraz możliwość umorzenia długów dla uczciwych przedsiębiorców. Szybkie wykluczenie z rynku nierentownych przedsiębiorstw, które nie mają szans na przetrwanie, pozwoli bowiem na uniknięcie dalszych strat, do zwiększenia których mogłyby się przyczynić wysiłki podjęte w celu restrukturyzacji takiego przedsiębiorstwa.

Dążenie do harmonizacji przepisów dotyczących restrukturyzacji zapobiegawczej w państwach członkowskich jest również podyktowane transgranicznym charakterem prowadzenia działalności gospodarczej w Unii Europejskiej. Rynek wewnętrzny z coraz większą siecią powiązań, na którym istnieje swobodny przepływ towarów, usług, kapitału i pracowników, i który ma coraz silniejszy wymiar cyfrowy, oznacza, że bardzo niewiele przedsiębiorstw zachowuje czysto narodowy charakter, jeśli wziąć pod uwagę wszystkie istotne czynniki, takie jak baza klientów, łańcuch dostaw, zakres działalności, baza inwestorów i baza kapitałowa. Nawet niewypłacalność o charakterze czysto krajowym może mieć wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego przez tzw. efekt domina, kiedy niewypłacalność jednego dłużnika może spowodować niewypłacalność kolejnych przedsiębiorstw w łańcuchu dostaw.

Jednym z kluczowych elementów przewidzianych w Dyrektywie 2019/1023 jest kwestia umorzenia długów przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 20 ust. 1 Dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, aby niewypłacalni przedsiębiorcy mieli dostęp do co najmniej jednego rodzaju postępowania, które może prowadzić do całkowitego umorzenia długów. Całkowite umorzenie długów oznacza „uniemożliwienie egzekucji od przedsiębiorców ich niespłaconych zobowiązań podlegających umorzeniu lub umorzenie niespłaconych zobowiązań podlegających umorzeniu jako takich, w ramach postępowania, które mogłoby obejmować sprzedaż majątku lub plan spłaty wierzycieli”. Z uwagi na pozostawienie państwom członkowskim dużej swobody w ukształtowaniu krajowego modelu systemu umorzenia długów przedsiębiorców Dyrektywa 2019/1023 nie wpłynie na istotne zmniejszenie różnic w sposobie regulacji problematyki umorzenia długów w poszczególnych państwach członkowskich, ale można mieć nadzieję, że szeroko zakreślone ramy regulacji dotyczącej umorzenia długów zostaną wypełnione przez krajowych ustawodawców w sposób na tyle zbieżny, aby przynajmniej w istotny sposób zmniejszyło się uzasadnienie dla podejmowania przez przedsiębiorców decyzji o wyborze korzystniejszej jurysdykcji dla otwarcia postępowania oddłużeniowego (zjawisko forum shopping)¹.

Dyrektywa 2019/1023 w znacznej mierze znajduje już odzwierciedlenie w przepisach ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588) oraz ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228), jednak niezbędna jest implementacja części jej zapisów dotyczących m.in. uregulowania zakresu wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych, zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli, jak również ochrony nowego finansowania, finansowania przejściowego oraz innych transakcji związanych z restrukturyzacją.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na uwadze powyższe, proponuje się następujące rozwiązania:

- **art. 1 pkt 1 projektu (proj. art. 3 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana brzmienia art. 3 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego jest podyktowana koniecznością wyraźnego rozróżnienia postępowań restrukturyzacyjnych z zakresu restrukturyzacji zapobiegawczej (postępowanie o zatwierdzenie układu, przyspieszone postępowanie układowe, postępowanie układowe) od postępowania sanacyjnego, będącego postępowaniem o szczególnym charakterze. Postępowanie sanacyjne charakteryzuje się możliwością prowadzenia w jego ramach działań sanacyjnych, które mogą polegać m.in. na restrukturyzacji zatrudnienia i restrukturyzacji majątku dłużnika, co sprawia, że postępowanie to wykracza poza ramy pozostałych postępowań restrukturyzacyjnych i zbliża je do postępowania upadłościowego. Postępowanie sanacyjne jako postępowanie wyłączone z kategorii postępowań dotyczących restrukturyzacji zapobiegawczej pozostaje poza zakresem stosowania Dyrektywy 2019/1023.

rep. GU razem - o ogłoszenie upadłości					
rok	2016	2017	2018	2019	2020
wpływ	11 797	14 468	16 309	19 595	24 105
załatwienie	11 401	13 371	15 420	18 535	23 857

rep. GRz o zatwierdzenie układu					
rok	2016	2017	2018	2019	2020
wpływ	8	16	16	15	378

¹ Pojęcie forum shoppingu ma swoją definicję w prawie unijnym i jest zdefiniowany przez prawodawcę unijnego w motywie 4 preambuły Rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego. Prawodawca zdefiniował forum shopping jako zjawisko „przenoszenia majątku lub postępowania sądowego z jednego państwa członkowskiego do innego w celu uzyskania korzystniejszej sytuacji prawnej”. Przedmiotowa definicja przytoczona jest w kontekście niezbędności unikania takich sytuacji, a więc zjawisko to jest *expressis verbis* wskazane jako niepożądane. W istocie prawodawca unijny stara się zapobiegać forum shoppingowi w relacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Należy podkreślić, że nie każde przeniesienie głównego ośrodka działalności gospodarczej niesie za sobą rzeczywiście szkodliwy skutek w postaci uniemożliwienia lub utrudnienia przeprowadzenia efektywnego (z punktu widzenia zaspokojenia wierzycieli) postępowania upadłościowego. Należy uznać, że forum shopping polegający na przeniesieniu postępowania przed właściwą jurysdykcją, która będzie korzystna zarówno dla dłużnika jak i wierzyciela (a zarazem nie będzie szkodliwa dla żadnego z wyżej wymienionych) jest zjawiskiem pożądanym i pozytywnym. Jeśli natomiast główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika został zmieniony w celu pokrzywdzenia wierzycieli należy uznać, że dotychczasowy (poprzedni) główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika powinien wpływać na właściwą jurysdykcję oraz prawo właściwe do otwarcia i prowadzenia głównego postępowania upadłościowego. [D. Klimas, „Upadłościowy forum shopping w Unii Europejskiej. Pojęcie i ocena upadłościowej migracji celem uzyskania lepszej pozycji procesowej”, Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ 2017/10 ISSN 1689–9601, dostęp:

załatwienie	5	17	15	15	53
-------------	---	----	----	----	----

Powyższe tabele prezentują dane dotyczące liczby spraw o ogłoszenie upadłości oraz o zatwierdzenie układu w latach 2016-2020.

- **art. 1 pkt 2 projektu (proj. art. 8 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana ma na celu uściślenie negatywnej przesłanki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w postaci pokrzywdzenia wierzycieli poprzez ustanowienie domniemania prawnego, stanowiącego, że otwarcie nowego postępowania restrukturyzacyjnego skutkuje pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli dłużnik złożył ponowny wniosek przed upływem 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, którym sąd odmówił zatwierdzenia układu lub umorzył poprzednio toczące się postępowanie restrukturyzacyjne. Wskazana regulacja ma na celu ochronę wierzycieli przed nadużyciami ze strony dłużników, przy zachowaniu możliwości wykazania, że domniemanie to w konkretnym postępowaniu nie będzie miało zastosowania.
- **art. 1 pkt 3 projektu (art. 10 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana projektowana w punkcie b) projektu (dodanie ust. 1 pkt 7a, 7b i 7c) ma na celu dostosowanie przepisów ustawy Prawo restrukturyzacyjne do art. 8 ust. 1 dyrektywy 2019/1023, zawierającego wskazanie obligatoryjnych informacji, jakie mają być zawarte w planie restrukturyzacji przedkładanym przez dłużnika. W obecnym stanie prawnym art. 10 Prawa restrukturyzacyjnego nie zawiera obowiązku wskazania w tym dokumencie skutków, jakie postępowanie restrukturyzacyjne będzie wywoływać w zakresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie dłużnika, ustaleń dotyczących informowania przedstawicieli pracowników o możliwych skutkach postępowania restrukturyzacyjnego oraz przeprowadzania z nimi konsultacji zgodnie z prawem UE i prawem krajowym, jak również wskazania podmiotów, których plan restrukturyzacji nie dotyczy wraz ze wskazaniem przyczyn nieobjęcia ich planem. Projektowana zmiana spowoduje dodanie tych informacji do obowiązkowego zakresu planu restrukturyzacyjnego.

GUu „of” – o zmianę, uchylenie lub stwierdzenie wykonania planu spłaty i umorzenia zobowiązań upadłego					
rok	2016	2017	2018	2019	2020
wpływ	6	63	278	1 226	2 045
załatwienie	6	32	190	582	1084

- **art. 1 pkt 4 projektu (dodanie art. 25a Prawa restrukturyzacyjnego)** - obecnie, poza uproszczonym postępowaniem restrukturyzacyjnym, rola nadzorcy i zarządcy postrzegana jest raczej jako przejęcie zarządu nad przedsiębiorstwem dłużnika w celu zapobieżenia nieprawidłowościom, podczas gdy w restrukturyzacji zapobiegawczej powinna być to rola polegająca na wspieraniu dłużnika w negocjowaniu z wierzycielami propozycji układowych. Projektowana zmiana ma na celu podkreślenie, że rolą nadzorcy lub zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym jest również pomoc dłużnikowi w negocjowaniu z wierzycielami propozycji układowych, a nie jedynie zarządzanie przedsiębiorstwem dłużnika w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego. Zmiana ta wynika z faktu, że art. 2 ust. 1 pkt 12 Dyrektywy 2019/1023, zawierający definicję nadzorcy restrukturyzacyjnego, wyraźnie wskazuje, iż jednym z zadań osoby lub podmiotu powołanego przez organ sądowy lub administracyjny na nadzorcę restrukturyzacyjnego, jest pomoc dłużnikowi lub wierzycielom w przygotowaniu lub negocjowaniu planu restrukturyzacji.
- **art. 1 pkt 5 projektu (art. 39 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana art. 39 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego wynika z konieczności pozostawienia dłużnikowi kontroli nad swoim majątkiem i nad bieżącą działalnością swojego przedsiębiorstwa, które to rozwiązanie, jako zasadę, przewiduje art. 5 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023. W obecnym stanie prawnym powołanie nadzorcy sądowego automatycznie powoduje, że zarząd dłużnika jest ograniczony jedynie do zwykłych czynności, a czynności wykraczające poza ten zakres wymagają zgody nadzorcy sądowego (ewentualnie rady wierzycieli). Projektowana zmiana zakłada, że ograniczenie zarządu dłużnika będzie mogło nastąpić wyłącznie na podstawie decyzji sądu zawartej w postanowieniu o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Głównym powodem uzasadniającym pozostawienie przez ustawodawcę europejskiego zarządu własnego dłużnikowi w toku postępowania z zakresu restrukturyzacji zapobiegawczej, jest zachęcenie dłużników, znajdujących się na wczesnym etapie problemów finansowych, do ubiegania się o restrukturyzację, do czego perspektywa odebrania zarządu i utraty kontroli nad przedsiębiorstwem, mogłaby ich niejednokrotnie zniechęcać.
- **art. 1 pkt 6 projektu (art. 39 ust. 1a Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana jest konsekwencją zmiany brzmienia art. 39 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego i stanowi de facto powtórzenie art. 39 ust. 1 zd. 2 i 3 w dotychczasowym brzmieniu, określając zasady, na jakich jest możliwe dokonywanie przez dłużnika czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu.
- **art. 1 pkt 7 projektu (art. 119 ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego)** - proponowana zmiana stanowi transpozycję mechanizmu zatwierdzania układu wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli, kluczowego rozwiązania przewidzianego w dyrektywie dla zapewnienia efektywności procedur restrukturyzacyjnych przy utrzymaniu odpowiedniej ochrony

wierzycieli uprzywilejowanych (art. 11 Dyrektywy). Istota proponowanego rozwiązania polega na przyjęciu, że w przypadku braku większości do przyjęcia układu w każdej grupie wierzycieli, układ będzie przyjęty na wniosek dłużnika lub za jego zgodą, jeśli większość grup wierzycieli głosowała za układem, w tym co najmniej jedna grupa wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo lub wierzycieli o wyższym stopniu uprzywilejowania od wierzycieli kat. II z regulacji prawa upadłościowego, a w przypadku niespełnienia tego warunku, co najmniej jedna grupa wierzycieli głosowała za przyjęciem układu, pod warunkiem że grupa ta należy do tej kategorii wierzycieli, która w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego otrzymałaby częściowe zaspokojenie, przy zastosowaniu wyceny zakładającej kontynuację działalności przedsiębiorstwa dłużnika.

W projektowaniu transpozycji jako punkt wyjścia przyjęto zasadę bezwzględnego pierwszeństwa (motyw 55 *in fine* Dyrektywy oraz art. 11 ust. 2 Dyrektywy). Jest to uzasadnione przede wszystkim tym, że w polskim porządku prawnym ugruntowana jest zasada wyłączenia udziału wierzycieli rzeczowych w postępowaniu o charakterze restrukturyzacyjnym, o ile nie zostanie przez nich wyrażona zgoda na objęcie tym postępowaniem (obecne brzmienie art. 151 ust. 2 Prawa restrukturyzacyjnego). Ma to swoje aksjologiczne i ekonomiczne uzasadnienie w zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu, a przez to łatwego i możliwie taniego dostępu do kapitału dla przedsiębiorców nie będących w stanie zagrożenia niewypłacalnością. Obniżenie poziomu ochrony wierzycieli w postępowaniach restrukturyzacyjnych stanowiących głównych dostawców środków finansowych dla prowadzenia działalności gospodarczej mogłoby negatywnie wpłynąć na rynek kredytowy dla tych, którzy rozpoczynają lub rozwijają swą działalność, w szczególności w odniesieniu do większych przedsiębiorców (art. 119 ust. 3 pkt 3). W przypadku mikroprzedsiębiorców założono jednak, że możliwe jest stosowanie zasady względnego pierwszeństwa (motyw 55 dyrektywy oraz art. 11 ust. 1 lit. c) Dyrektywy), przy jednoczesnym zapewnieniu, że wierzyciele zabezpieczeni rzeczowo nie mogą otrzymać w ramach układu mniej niż to wynikałoby z przeprowadzenia postępowania upadłościowego (projektowany art. 119 ust. 3 pkt 1-5 Prawa restrukturyzacyjnego).

Podkreślenia wymaga, że Dyrektywa dopuszcza przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w sprawie wyceny przedsiębiorstwa dłużnika tylko w dwóch przypadkach: podniesienia zarzutu naruszenia kryterium najlepszego interesu wierzycieli lub przyjęcia układu przy akceptacji jednej grupy wierzycieli, którzy nie byliby pozbawieni zaspokojenia w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego (art. 14 ust. 1 pkt a i b Dyrektywy, por. zmiana w art. 196).

W związku z powyższym proponuje się, aby plan restrukturyzacyjny zawierał taką wycenę w trzech wariantach – to jest na dzień przygotowania planu restrukturyzacyjnego, na dzień jego realizacji oraz w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego. Propozycja ta nie wymaga, aby wycena była przygotowana przez biegłego. Należy założyć, że w większości przypadków błędy w ocenie aktualnego stanu rzeczy będą korygowane przez doradcę restrukturyzacyjnego, do którego należy opracowanie planu restrukturyzacyjnego (zmiana w art. 10 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego pkt 1a i 1b w zw. z art. 40 pkt 2 oraz 52 ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego). Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby dłużnik, przygotowując wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, dysponował profesjonalnie przygotowanymi wycenami w ramach planowanej restrukturyzacji, co w znaczący sposób powinno ułatwić i przyspieszyć sfinalizowanie procedury restrukturyzacyjnej przed sądem.

Wymóg przedstawienia trzech wycen, w tym dwóch o charakterze prognozy ma pozwolić wierzycielom realnie ocenić korzyści wynikające z przyjęcia układu. Co istotne, w przypadku wyceny przedsiębiorstwa w wyniku przyjęcia układu, wymóg przygotowania tej wyceny ma zabezpieczać interesy wierzycieli nieuprzywilejowanych w relacji do wierzycieli rzeczowych, których pozycja jest chroniona przez przyjęcie zasady pierwszeństwa wyrażonej w art. 119 ust. 3 pkt 3 i 4. Należy bowiem pamiętać, że przyjęcie układu i realizacja planu restrukturyzacyjnego, powinna zwiększyć wartość przedsiębiorstwa, a tym samym umożliwić większe zaspokojenie także wierzycieli o niższym stopniu uprzywilejowania, niż mogłoby to wynikać z odnoszenia się tylko do relacji między aktualną wyceną oraz wyceną przewidywaną w postępowaniu upadłościowym.

Mając na uwadze, że plan restrukturyzacyjny jest umieszczany w Rejestrze (art. 10 ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego), wierzyciele będą mieli możliwość jego szybkiej weryfikacji i wniesienia zarzutów do tak przedstawionej wyceny. Do organów sądowych będzie należała decyzja, czy wyceny wymagają powołania biegłego sądowego dla weryfikacji przedstawionych w nich obliczeń, czy też są one wystarczająco jasne, z zastrzeżeniem ograniczeń dowodowych wynikających z art. 196. Jednocześnie, aby umożliwić sprawne przeprowadzenie postępowania, a w szczególności nieprzekraczanie terminów związanych z wstrzymaniem czynności egzekucyjnych, proponuje się wprowadzenie terminu, w którym możliwe jest zgłaszanie przez uczestników postępowania zarzutów do wyceny zawartej w planie restrukturyzacyjnym – art. 10 ust. 3a Prawa restrukturyzacyjnego, pod rygorem pominięcia tych wniosków na późniejszym etapie postępowania. Rozwiązanie to należy też łączyć z wprowadzeniem zmiany w art. 264 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego, który zawiera zakres obowiązków informacyjnych związanych z organizacją zgromadzenia wierzycieli oraz w art. 120 Prawa restrukturyzacyjnego przez dodanie ust. 1a.

- **art. 1 pkt 8 projektu (art. 120 Prawa restrukturyzacyjnego)** - wprowadzono możliwość wydania przez sędziego – komisarza postanowienia o stwierdzeniu przyjęcia układu, w przypadku konieczności weryfikacji czy doszło do przyjęcia układu na zasadach przyjętych w art. 119 ust. 3. W poprzednim brzmieniu art. 119 ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego, stwierdzenie przyjęcia układu przez sędziego-komisarza na zgromadzeniu wierzycieli było praktycznie niemożliwe. Po wprowadzeniu proponowanej zmiany, sędzia-komisarz będzie miał możliwość zweryfikowania przedstawionych wycen i ewentualnych zgłoszonych zastrzeżeń w terminie 1 miesiąca od zakończenia

zgromadzenia wierzycieli, o ile zastrzeżenia te nie były rozpoznane wcześniej. Czas ten będzie umożliwiał weryfikację przedstawionego planu restrukturyzacyjnego w relacji do propozycji układowych, także z udziałem biegłego (regulacja z art. 196 Prawa restrukturyzacyjnego), co przewiduje art. 14 Dyrektywy.

- **art. 1 pkt 9 projektu (art. 151 ust. 2, ust. 2a i ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego)** - katalog roszczeń, które państwa członkowskie mogą wyłączyć z zakresu objętego przez postępowania z zakresu restrukturyzacji zapobiegawczej, został wskazany wyczerpująco w art. 1 ust. 5 dyrektywy 2019/1023. Są to:

- roszczenia istniejące lub roszczenia przyszłe obecnych lub byłych pracowników;
- roszczenia alimentacyjne wynikające z więzi rodzinnych, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa;
- roszczenia, które wynikają z odpowiedzialności deliktowej dłużnika.

Oznacza to, że wszelkie inne kategorie roszczeń muszą być bezwarunkowo objęte postępowaniami z zakresu restrukturyzacji zapobiegawczej, a przez to układ zawierany przez dłużnika w postępowaniu restrukturyzacyjnym musi obejmować wierzytelności, których dotyczą te roszczenia.

Projektowana zmiana polega na usunięciu z treści ust. 2 wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, co oznacza, że wierzytelność taka będzie z mocy prawa objęta układem. Ponadto konieczne jest uchylenie ust. 2a, albowiem art. 1 ust. 5 Dyrektywy 2019/1023 nie daje możliwości objęcia określonych kategorii roszczeń w sposób warunkowy. Zmiana projektowana w ust. 3 oznacza bezwarunkowe objęcie układem wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na właściciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa.

- **art. 1 pkt 10 projektu (art. 161 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - projektowana zmiana ma na celu zmianę dotychczasowej zasady, według której podział wierzycieli na oddzielne grupy i głosowanie grupami jest wyjątkiem od ogólnej reguły stanowiącej, że wszystkie wierzytelności uczestniczące w układzie głosują łącznie, jako że wszyscy wierzyciele powinni być traktowani jednakowo. Zgodnie z art. 9 ust. 4 Dyrektywy 2019/1023, podział zainteresowanych wierzycieli na grupy, odzwierciedlające wystarczającą wspólnotę interesów na podstawie sprawdzalnych kryteriów, jest obligatoryjny.
- **art. 1 pkt 11 projektu (dodanie art. 161a Prawa restrukturyzacyjnego)** - rozwiązanie przewidziane w dodawanym art. 161a, służy właściwej transpozycji do krajowego porządku prawnego rozwiązania zobowiązującego do objęcia postępowaniem układowym wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo. Właściwa ochrona interesów tej kategorii wierzycieli wymaga, aby ewentualne przyjęcie propozycji układowych wbrew zgodzie tej kategorii wierzycieli nie wiązała się ze zmianą sposobu zaspokojenia, bez zgody tego podmiotu.
- **art. 1 pkt 12 projektu (art. 162 ust.2 Prawa restrukturyzacyjnego)** – zmiana polega na możliwości uprzywilejowania w ramach propozycji układowych nie tylko wierzycieli finansowych, ale także wierzycieli będących kluczowymi dostawcami innych towarów i usług, bez dostawy których plan restrukturyzacyjny nie mógłby zostać zrealizowany.
- **art. 1 pkt 13 projektu (art. 164 ust.1a Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana ma na celu usprawnienie procesu zatwierdzenia układu przez ograniczenie wymogu wyznaczania rozprawy do przypadków, gdy jest to uzasadnione ochroną słusznym interesów uczestników postępowania, a nie w każdym przypadku, gdy dochodzi do zawarcia układu. Za uzasadnione należy uznać wyznaczenie rozprawy w przypadku złożenia wniosku o zatwierdzenie układu, a więc w postępowaniu prowadzonym poza sądem, w przypadku złożenia zastrzeżeń przez uczestników postępowania oraz gdy, w ocenie sądu, zachodzi taka potrzeba.
- **art. 1 pkt 14 projektu (art. 165 ust. 2 i 7 Prawa restrukturyzacyjnego)** - projektowana zmiana art. 165 ust. 2 wynika z faktu, iż przepisy Dyrektywy 2019/1023 dają jednoznaczne wskazanie, że układ zawarty z wierzycielami musi spełniać kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli (art. 10 ust. 2 lit. d), zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 6 Dyrektywy. W konsekwencji, w przypadku, gdy układ nie spełnia wskazanego wyżej kryterium, nie powinien zostać zatwierdzony, jeśli zainteresowany wierzyciel wniesie zastrzeżenie. Obecnie w polskich regulacjach brak jasnych rozwiązań, które pozwalałyby uznać spełnienie w tym zakresie wymogów Dyrektywy.

W obowiązującym art. 165 ust. 2 Prawa restrukturyzacyjnego wskazuje się, że „sąd może odmówić zatwierdzenia układu, jeżeli jego warunki są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciw układowi i zgłosili zastrzeżenia.” W praktyce oznacza to, że w takim przypadku sąd działa w ramach swej dyskrecjonalnej władzy, gdyż jedynie może, a nie musi odmówić zatwierdzenia układu, nawet wówczas, jeśli stwierdzi, że warunki układu są „rażąco krzywdzące dla wierzycieli”. Regulacja ta posługuje się nieostrym określeniem dla zastosowania oceny poziomu naruszenia interesów wierzycieli, w przypadku którego sąd miałby rozważać odmowę zatwierdzenia układu. Tym samym, zawarty w Dyrektywie wymóg jasnego określenia poziomu ochrony praw wierzyciela wnoszącego zastrzeżenia do przyjętego układu, stanowi racjonalne rozwiązania, pozwalające ułatwić organom sądowym stosowanie prawa w sposób spójny i przewidywalny dla wszystkich uczestników postępowania restrukturyzacyjnego.

Propozycja zmiany art. 165 ust. 2 polega na usunięciu fakultatywności jego stosowania przez sąd i wprowadzeniu jasnego kryterium oceny stopnia pokrzywdzenia wierzyciela zgłaszającego zastrzeżenia, dla zaistnienia podstawy odmowy zatwierdzenia układu. Rozwiązanie to należy czytać łącznie z innymi zmianami wynikającymi z transpozycji Dyrektywy – w szczególności zmianami w art. 119 ust. 3 oraz w zakresie przygotowywania wycen (art. 10 ust. 1a i b, art. 10 ust. 3a, art. 196), koniecznych dla ustalenia stopnia naruszenia praw wierzycieli.

Kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli odnosi się do dwóch alternatywnych scenariuszy – upadłości, w ramach której dochodzi do sprzedaży majątku lub sprzedaży funkcjonującego przedsiębiorstwa albo innego

alternatywnego scenariusza, to jest wówczas, gdy nie dochodzi do zawarcia układu i jednocześnie nie jest ogłoszona upadłość. Ten ostatni przypadek będzie miał zastosowanie np. wówczas, gdy podmiot w restrukturyzacji jest tylko zagrożony niewypłacalnością i nieprzyjęcie układu będzie skutkowało np. sprzedażą przedsiębiorstwa poza upadłością lub zwykłą likwidacją.

Zmiana treści art. 165 ust. 7 polega na dodaniu zdania trzeciego i przyznaniu sądowi uprawnienia do wstrzymania wykonania postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu, które zostało zaskarżone zażaleniem przez uczestnika postępowania, do czasu rozpoznania tego zażalenia. Przesłanką takiego zawieszenia będzie mogło być pokrzywdzenie wierzycieli, będące wynikiem wykonywania układu. Projektowana zmiana jest zgodna z art. 16 ust. 3 zdanie 2 Dyrektywy 2019/1023, który dopuszcza możliwość odstępstwa od generalnej zasady, przewidzianej w tym przepisie, zgodnie z którą odwołanie od decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji nie powoduje skutków zawieszających w odniesieniu do wykonania tego planu.

Zażalenia rozpoznane przez sąd restrukturyzacyjny (kontr. GRez)					
rok	2016	2017	2018	2019	2020
liczba załatwień, w tym:	4	83	104	138	138
oddalono	-	38	36	71	65
zmieniono	-	12	18	7	7
uchylono	1	5	16	8	9
odrzucono	3	11	18	17	19
umorzono	-	12	11	4	11
inne załatwienia	-	5	5	31	27

- **art. 1 pkt 15 projektu (art. 165a Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana ma na celu umożliwienie sądowi restrukturyzacyjnemu dokonywania zmian w układzie przedłożonym mu do zatwierdzenia. W obecnym stanie prawnym sąd nie ma możliwości ingerowania w układ, może go jedynie zatwierdzić lub odrzucić. Może to w określonych sytuacjach prowadzić do wydłużenia postępowania restrukturyzacyjnego.

Projektowana zmiana pozwalająca sądowi na dokonywanie niewielkich zmian w treści układu pomoże uchronić interesariuszy przed sytuacją, w której po przeprowadzeniu postępowania restrukturyzacyjnego i głosowaniu nad układem, sąd odmawia zatwierdzenia układu z powodu drobnych nieprawidłowości, co skutkuje zakończeniem restrukturyzacji, prowadząc najprawdopodobniej do upadłości dłużnika.

- **art. 1 pkt 16 projektu (art. 168a Prawa restrukturyzacyjnego)** - projektowana zmiana, polegająca na dodaniu art. 168a Prawa restrukturyzacyjnego, ma na celu zapewnienie dłużnikowi ochrony przed egzekucją w okresie między przyjęciem układu a zakończeniem postępowania restrukturyzacyjnego (czyli uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu układu lub postanowienia o odmowie zatwierdzenia układu) lub prawomocnym umorzeniem postępowania restrukturyzacyjnego. Zmiana ma na celu zwiększenie ochrony dłużnika, wobec którego jest prowadzone postępowanie restrukturyzacyjne, przed egzekucją ze strony jego wierzycieli.

Art. 6 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023 zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia, aby dłużnicy korzystający z ram restrukturyzacji zapobiegawczej, mogli korzystać ze wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych, aby pomóc w negocjowaniu planu restrukturyzacji. Celem takiego rozwiązania jest wzmocnienie pozycji negocjacyjnej dłużnika wobec wierzycieli w czasie ustalania treści przyszłego układu. Zakres czasowy ochrony przewidzianej w art. 6 ust.1 Dyrektywy obejmuje okres od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, względnie od momentu wydania decyzji w przedmiocie zawieszenia czynności egzekucyjnych przez sąd (jeżeli zawieszenie nie następuje z mocy prawa), do momentu zakończenia negocjacji, czyli zawarcia przez dłużnika układu z wierzycielami.

Projektowana zmiana rozszerza zakres tej ochrony na okres od dnia zawarcia układu do dnia zakończenia postępowania restrukturyzacyjnego lub jego prawomocnego umorzenia. W praktyce bowiem często dochodzi do sytuacji, gdy okres oczekiwania na zatwierdzenie lub odmowę zatwierdzenia układu przez sąd wynosi 2-3 miesiące, w trakcie których dłużnik byłby pozbawiony ochrony przed ewentualną egzekucją roszczeń przez wierzycieli.

- **art. 1 pkt 17 projektu (uchylenie art. 181 Prawa restrukturyzacyjnego)** – projektowana zmiana jest konsekwencją projektowanej zmiany treści art. 151 ust. 2 Prawa restrukturyzacyjnego i przyjęciu zasady, że wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, są bezwarunkowo objęte układem, bez względu na udzielenie przez wierzyciela zgody w tym przedmiocie.
- **art. 1 pkt 18 projektu (art. 189a i 189b Prawa restrukturyzacyjnego)** - obowiązek zapewnienia przez państwo członkowskie, aby dłużnicy, wobec których jest prowadzone postępowanie restrukturyzacyjne, mogli skorzystać ze wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych, został określony w art. 6 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023. Przepis ten wskazuje, że takie wstrzymanie ma być pomocą dla dłużnika w celu wsparcia w negocjowaniu planu restrukturyzacji w ramach restrukturyzacji zapobiegawczej.

Z kolei w motywie 32 Dyrektywy wskazano, że dłużnik powinien móc skorzystać z tymczasowego wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych w celu wsparcia negocjacji dotyczących planu restrukturyzacji, aby móc kontynuować działalność lub przynajmniej zachować wartość swojej masy układowej i upadłościowej podczas negocjacji.

Celem projektowanej zmiany jest przyznanie dłużnikom, którzy złożyli wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, ochrony przed postępowaniem egzekucyjnym wszczętym przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jak również przed ewentualnym wszczęciem egzekucji w trakcie trwania postępowania restrukturyzacyjnego. Pierwotny okres zawieszenia postępowań egzekucyjnych będzie trwał 4 miesiące i będzie rozpoczynał się w dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. Po upływie tego okresu sędzia-komisarz, na wniosek nadzorca sądowego lub zarządcy, będzie mógł zawiesić postępowanie egzekucyjne na dalszy okres (nieprzekraczający łącznie z okresem pierwotnego zawieszenia 12 miesięcy), jeżeli postęp w negocjacjach dłużnika z wierzycielami będzie wskazywać na prawdopodobieństwo zawarcia układu, chyba że dalsze zawieszenie egzekucji skutkowałoby pokrzywdzeniem wierzycieli.

Projektowana zmiana zakłada również przyznanie sędziemu-komisarzowi prawa do uchylecia pierwotnego zawieszenia postępowania egzekucyjnego (które będzie następować ex lege z chwilą otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego) w sytuacji, gdy zawieszenie takie skutkowałoby rażącym pokrzywdzeniem przynajmniej jednego wierzyciela, gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że na zgromadzeniu wierzycieli nie zostanie podjęta uchwała o przyjęciu układu lub gdy z wnioskiem o takie uchYLECIE wystąpi sam dłużnik lub nadzorca sądowy.

- **art. 1 pkt 19 projektu (art. 196 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana ma na celu dostosowanie przepisów Prawa restrukturyzacyjnego do wymogu określonego w art. 14 ust. 1 i 2 Dyrektywy 2019/1023, zgodnie z którym państwa członkowskie zapewniają, że organy sądowe przed podjęciem ostatecznej decyzji co do wyceny przedsiębiorstwa dłużnika (w sytuacji, gdy jest ona kwestionowana przez wierzyciela), mają możliwość powołania lub wysłuchania opinii biegłego o odpowiednich kwalifikacjach.

W związku z tym konieczne jest rozszerzenie katalogu wyjątków od istniejącego w postępowaniu restrukturyzacyjnym ograniczenia dowodowego w postaci zakazu przeprowadzania dowodu z opinii biegłego o sytuację, w których podniesiono zarzut naruszenia kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli oraz w przypadku przyjęcia układu na podstawie zgody jednej grupy wierzycieli, jeśli nie jest to grupa, która pozbawiona byłaby jakiegokolwiek zaspokojenia w postępowaniu upadłościowym. Podejmując decyzję o dopuszczeniu dowodu z takiej opinii sąd restrukturyzacyjny będzie musiał jednak mieć na względzie tempo postępowania, zwłaszcza w kontekście implementowanego w drodze art. 189b ust. 3 Prawa restrukturyzacyjnego, maksymalnego okresu zawieszenia czynności egzekucyjnych, wynikającego z art. 6 ust. 8 Dyrektywy 2019/1023.

- **art. 1 pkt 20 projektu (art. 213a Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana wprowadza dodatkowe obowiązki informacyjne w ramach postępowania o zatwierdzenie układu i ma umożliwić wierzycielom ocenę korzyści wynikających ze zgody na zawarcie układu oraz wnieść ewentualne zastrzeżenia do wycen, tak aby możliwe było przeprowadzenie badania wiarygodności planu restrukturyzacyjnego przy udziale niezależnego eksperta w możliwie szybkim terminie, o ile sąd uzna to za konieczne, z zastrzeżeniem nowej regulacji art. 196. Rozwiązanie to należy łączyć ze zmianami w art. 119 ust. 3, art. 10 ust. 1a i b oraz art. 10 ust. 3a.
- **art. 1 pkt 21 projektu (art. 226e Prawa restrukturyzacyjnego)** - konieczność zmiany brzmienia art. 226e wynika z uchylecia art. 312 Prawa restrukturyzacyjnego, do którego odwoływał się zmieniany przepis, jak również z faktu kompleksowego uregulowania kwestii zawieszenia postępowania egzekucyjnego skierowanego do majątku dłużnika w toku każdego postępowania restrukturyzacyjnego poprzez dodanie art. 189a i art. 189b Prawa restrukturyzacyjnego.
- **art. 1 pkt 22 projektu (uchylene ust.2 art. 227 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana jest konsekwencją projektowanej zmiany treści art. 151 ust. 2 Prawa restrukturyzacyjnego i przyjęciu zasady, że wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, są bezwarunkowo objęte układem, bez względu na udzielenie przez wierzyciela zgody w tym przedmiocie.
- **art. 1 pkt 23 projektu (uchylene art. 259 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana jest konsekwencją projektowanej zmiany, dokonywanej w art. 1 pkt 16 niniejszego projektu, polegającej na dodaniu art. 189a i art. 189b, które w sposób kompleksowy będą regulować kwestię zawieszenia postępowań egzekucyjnych skierowanych do majątku dłużnika w toku każdego postępowania restrukturyzacyjnego.
- **art. 1 pkt 24 projektu (art. 264 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego)** - rozwiązanie to należy łączyć ze zmianami w art. 119 ust. 3, art. 10 ust. 1a i b oraz w art. 10 ust. 3a, co ma usprawnić realizację przewidzianej w art. 14 Dyrektywy możliwości przeprowadzenia wyceny, w przypadku zarzutu naruszenia kryterium ochrony najlepszych interesów wierzycieli oraz w przypadku przyjęcia układu przy poparciu jednej grupy wierzycieli wbrew sprzeciwowi większości wierzycieli.
- **art. 1 pkt 25 projektu (uchylene art. 278 Prawa restrukturyzacyjnego)** - zmiana jest konsekwencją projektowanej zmiany, dokonywanej w art. 1 pkt 16 niniejszego projektu, polegającej na dodaniu art. 189a i art. 189b, które w sposób kompleksowy będą regulować kwestię zawieszenia postępowań egzekucyjnych skierowanych do majątku dłużnika w toku każdego postępowania restrukturyzacyjnego.
- **art. 1 pkt 26 projektu (uchylene art. 312 Prawa restrukturyzacyjnego)** - w związku z dodaniem art. 189a i art. 189b, które znajdują się w Dziale VIII Tytułu I ustawy i dotyczą wszystkich postępowań restrukturyzacyjnych, w tym również postępowania sanacyjnego, konieczne jest uchylene art. 312 Prawa restrukturyzacyjnego, który reguluje kwestię zawieszenia postępowania egzekucyjnego skierowanego do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej.
- **art. 2 pkt 1 projektu (dodanie art. 127a Prawa upadłościowego)** - projektowana zmiana ma na celu implementowanie do polskiego porządku prawnego normy zawartej w art. 17 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023, nakazującej

państwom członkowskim zapewnienie należytej ochrony nowego oraz przejściowego finansowania dłużnika, wobec którego jest prowadzone postępowanie z zakresu restrukturyzacji zapobiegawczej. Zgodnie z definicjami zawartymi w art. 2 ust. 1 pkt 7 i 8, nowe finansowanie oznacza każdą nową pomoc finansową zapewnioną przez istniejącego lub nowego wierzyciela w celu realizacji planu restrukturyzacji i która jest uwzględniona w tym planie restrukturyzacji, natomiast przejściowe finansowanie oznacza każdą nową pomoc finansową zapewnianą przez istniejącego lub nowego wierzyciela, która obejmuje co najmniej pomoc finansową w okresie obowiązywania wstrzymania indywidualnych czynności egzekucyjnych, i która jest racjonalna i niezwłocznie konieczna, aby zapewnić kontynuowanie działalności przedsiębiorstwa dłużnika lub aby utrzymać lub zwiększyć wartość tego przedsiębiorstwa.

Minimalny zakres ochrony uregulowanej w art. 17 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023 musi obejmować to, że w przypadku ewentualnego późniejszego ogłoszenia upadłości dłużnika:

- a) nowe finansowanie i finansowanie przejściowe nie mogą być uznane za bezskuteczne, nieważne lub niepodlegające wykonaniu,
- b) podmioty zapewniające takie finansowanie nie ponoszą odpowiedzialności cywilnej, administracyjnej ani karnej z tego powodu, że finansowanie takie wiąże się ze szkodą dla ogółu wierzycieli, chyba że obecne są inne dodatkowe przesłanki przewidziane w prawie krajowym.

W związku z powyższym niezbędne jest uzupełnienie regulacji zawartej w art. 127 Prawa upadłościowego, mówiącej o bezskuteczności w stosunku do masy upadłości czynności prawnych dokonanych przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

Projektowany art. 84a Prawa upadłościowego ma na celu zagwarantowanie, że finansowanie, które zostało udzielone dłużnikowi w trakcie uprzednio toczącego się postępowania restrukturyzacyjnego i mające na celu realizację planu restrukturyzacyjnego, nie może być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, jeżeli było uwzględnione w tym planie, a następnie zostało udzielone za zgodą rady wierzycieli lub sędziego-komisarza.

- **art. 2 pkt 2 projektu (dodanie art. 129a Prawa upadłościowego)** - projektowana zmiana ma na celu implementowanie do polskiego porządku prawnego normy zawartej w art. 18 ust. 1 Dyrektywy 2019/1023, nakazującej państwom członkowskim zapewnienie, aby w przypadku późniejszego ogłoszenia upadłości dłużnika transakcje, które były racjonalne i niezwłocznie konieczne do negocjowania planu restrukturyzacji, nie mogły zostać uznane za bezskuteczne, nieważne lub niepodlegające wykonaniu z tego powodu, że takich transakcji dokonano ze szkodą dla ogółu wierzycieli. Przepis ten ma na celu zapewnienie ochrony transakcjom związanym z procesem restrukturyzacji, które obejmują przynajmniej:

1. zapłatę honorariów i kosztów z tytułu negocjowania, przyjęcia lub zatwierdzenia planu restrukturyzacji;
2. zapłatę honorariów i kosztów z tytułu profesjonalnego doradztwa ściśle związanego z restrukturyzacją;
3. zapłatę wynagrodzenia pracowników za już wykonaną pracę, bez uszczerbku dla innych form ochrony przewidzianych w prawie UE lub prawie krajowym;
4. wszelkie płatności i wypłaty dokonane w ramach prowadzenia zwykłej działalności, inne niż te, o których mowa w pkt 1–3.

Projektowana zmiana ma na celu zapewnienie minimalnego zakresu ochrony określonego w art. 18 ust. 1 i 4 Dyrektywy 2019/1023.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Grecja²

Terminy transpozycji

- 17/07/2021 Rozrachunek zadłużenia i druga szansa oraz inne postanowienia
Transpozycja do prawa greckiego przepisów dyrektyw (UE) 2017/2455, (UE) 2019/1995 i (UE) 2018/1910 w odniesieniu do zobowiązań Ministerstwa z zakresu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość oraz powiązanych ustaleń - b) zmiany w ustawie nr 4649/2019 w sprawie programu gwarancji dla sekurytyzacji instytucji kredytowych (Dziennik Urzędowy Republiki Greckiej, seria I, nr 206) zgodnie z decyzją C (2021) 2545/9.4.2021 r. w sprawie ustanowienia podstawy opodatkowania/programu Komisji Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa, zatwierdzającą decyzję nr „N” w sprawie przedłużenia terminu „Zadłużenia instytucji kredytowych”
- 17/07/2024 - Rozrachunek zadłużenia i druga szansa oraz inne postanowienia
Transpozycja do prawa greckiego przepisów dyrektyw (UE) 2017/2455, (UE) 2019/1995 i (UE) 2018/1910 w odniesieniu do zobowiązań Ministerstwa z zakresu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość oraz powiązanych ustaleń - b) zmiany w ustawie nr 4649/2019 w sprawie programu gwarancji dla sekurytyzacji instytucji kredytowych (Dziennik Urzędowy Republiki Greckiej, seria I, nr 206) zgodnie z decyzją C (2021) 2545/9.4.2021 r. w sprawie ustanowienia podstawy opodatkowania/programu Komisji Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa, zatwierdzającą decyzję nr „N” w sprawie przedłużenia terminu „Zadłużenia instytucji kredytowych”

² [EUR-Lex - 32019L1023 - PL - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj/pl)

- 17/07/2026 Rozrachunek zadłużenia i druga szansa oraz inne postanowienia transpozycja do prawa greckiego przepisów dyrektyw (UE) 2017/2455, (UE) 2019/1995 i (UE) 2018/1910 w odniesieniu do zobowiązań z tytułu podatku od wartości dodanej w przypadku świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość oraz związanych z tym uzgodnień - b) zmiany ustawy 4649/2019 w sprawie programu udzielania gwarancji na potrzeby sekurytyzacji instytucji kredytowych (Dziennik Urzędowy, seria I, nr 206) zgodnie z decyzją C (2021) 2545/9.4.2021 w sprawie programu Komisji Europejskiej dotyczącego pomocy państwa w sytuacjach nadzwyczajnych (program rozwoju nr 47).

Francja³

Termin transpozycji: 17/07/2022

- Ustawa nr 2019-486 z dnia 22 maja 2019 r. o rozwoju i przekształcaniu przedsiębiorstw (NOR: ECOT1810669L) JORF nr 0119 z dnia 23 maja 2019 r. (art. 60 i 196)
- Zarządzenie nr 2021-1193 z dnia 15 września 2021 r. zmieniające księgę VI kodeksu handlowego (NOR: JUSC2127016R) JORF nr 0216 z dnia 16 września 2021 r
- Dekret nr 2021-1218 z dnia 23 września 2021 r. zmieniający księgę VI kodeksu handlowego (NOR: JUSC2125280D) JORF nr 0223 z dnia 24 września 2021 r.

Austria⁴

Termin transpozycji: 17/07/2021

Art. 1 i 2 ustawy federalnej, która w celu transpozycji dyrektywy w sprawie restrukturyzacji i niewypłacalności ustanawia federalną ustawę o restrukturyzacji przedsiębiorstw i zmienia kodeks upadłościowy, ustawę o opłatach sądowych, ustawę o sądowym przenoszeniu, ustawę o ściąganiu należności sądowych oraz kodeks egzekucyjny (ustawa wdrażająca wytyczne dotyczące restrukturyzacji i upadłości - RIRUG)

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy upadłościowe	30	Informacja ogólnodostępna	<ul style="list-style-type: none"> - Usprawnienie procesu zatwierdzenia układu przez ograniczenie wymogu wyznaczania rozprawy do przypadków, gdy jest to uzasadnione ochroną słusznym interesów uczestników postępowania, a nie w każdym przypadku, gdy dochodzi do zawarcia układu; - Sędzia-komisarz będzie miał możliwość zweryfikowania przedstawionych wycen i ewentualnych zgłoszonych zastrzeżeń w terminie 1 miesiąca od zakończenia zgromadzenia wierzycieli, o ile zastrzeżenia te nie były rozpoznane wcześniej. Czas ten będzie umożliwiał weryfikację przedstawionego planu restrukturyzacyjnego w relacji do propozycji układowych, także z udziałem biegłego; - Wprowadzenie kryterium oceny stopnia pokrzywdzenia wierzyciela zgłaszającego zastrzeżenia, dla zaistnienia podstawy odmowy zatwierdzenia układu; - Umożliwienie sądowi restrukturyzacyjnemu dokonywania zmian w układzie przedłożonym mu do zatwierdzenia. Projektowana zmiana pozwalająca sądowi na dokonywanie niewielkich zmian w treści układu pomoże uchronić interesariuszy przed sytuacją, w której po przeprowadzeniu postępowania restrukturyzacyjnego i głosowaniu nad układem, sąd odmawia zatwierdzenia układu z powodu drobnych nieprawidłowości, co skutkuje zakończeniem

³ [EUR-Lex - 32019L1023 - PL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁴ [EUR-Lex - 32019L1023 - PL - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

			<p>restrukturyzacji, prowadząc najprawdopodobniej do upadłości dłużnika.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przed podjęciem ostatecznej decyzji co do wyceny przedsiębiorstwa dłużnika (w sytuacji, gdy jest ona kwestionowana przez wierzyciela), sądy mają możliwość powołania lub wysłuchania opinii biegłego o odpowiednich kwalifikacjach. - w wyniku przyjęcia projektu ustawy należy oczekiwać utrzymania podobnej do obecnej liczby postępowań restrukturyzacyjnych, przy zapewnieniu dużo wyższej ich efektywności. Przedmiotowy projekt wpłynie bowiem na usprawnienie postępowań restrukturyzacyjnych, w tym przede wszystkim postępowania o zatwierdzenie układu, które stało się szczególnie popularne w okresie pandemii COVID-19.
Dłużnicy (i wierzyciele)	284 650 firm - stan na grudzień 2020 r.	Krajowy Rejestr Długów	<ul style="list-style-type: none"> - Uściślenie negatywnej przesłanki otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w postaci pokrzywdzenia wierzycieli poprzez ustanowienie domniemania prawnego, stanowiącego, że otwarcie nowego postępowania restrukturyzacyjnego skutkuje pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli dłużnik złożył ponowny wniosek przed upływem 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, którym sąd odmówił zatwierdzenia układu lub umorzył poprzednio toczące się postępowanie restrukturyzacyjne. Wskazana regulacja ma na celu ochronę wierzycieli przed nadużyciami ze strony dłużników, przy zachowaniu możliwości wykazania, że domniemanie to w konkretnym postępowaniu nie będzie miało zastosowania. - Uregulowanie kwestii przyjęcia układu, tj. w przypadku braku większości do przyjęcia układu w każdej grupie wierzycieli, układ będzie przyjęty na wniosek dłużnika lub za jego zgodą, jeśli większość grup wierzycieli głosowała za układem, w tym co najmniej jedna grupa wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo lub wierzycieli o wyższym stopniu uprzywilejowania od wierzycieli kat. II z regulacji prawa upadłościowego, a w przypadku niespełnienia tego warunku, co najmniej jedna grupa wierzycieli głosowała za przyjęciem układu, pod warunkiem że grupa ta należy do tej kategorii wierzycieli, która w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego otrzymałaby częściowe zaspokojenie, przy zastosowaniu wyceny zakładającej kontynuację działalności przedsiębiorstwa dłużnika; - Przyznanie dłużnikom, którzy złożyli wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, ochrony przed postępowaniem egzekucyjnym wszczętym przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jak również przed ewentualnym wszczęciem egzekucji w trakcie trwania postępowania restrukturyzacyjnego.

budżet państwa									
Źródła finansowania		Wydatki związane z modernizacją systemu teleinformatycznego Krajowy Rejestr Zadłużonych zostały wstępnie oszacowane na 3 000 000 złotych. Prace modernizacyjne dostosowujące system do przepisów implementujących dyrektywę zostaną wykonane w latach 2022 i 2023 r. w ramach umowy z dnia 25 marca 2020 r. na budowę, utrzymanie i rozwój Krajowego Rejestru Zadłużonych.							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń									

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorcy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji finansowej będą mieli dostęp do krajowych ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umożliwiających im kontynuowanie działalności.</p> <p>W przypadku dłużnika będącego mikroprzedsiębiorcą, grupa wierzycieli wyrażająca sprzeciw otrzyma w drodze układu co najmniej ten sam sposób zaspokojenia, jak każda inna grupa wierzycieli o takim stopniu uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym oraz wyższy stopień zaspokojenia niż jakakolwiek inna grupa o niższym stopniu uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym.</p> <p>Zapewnienie dłużnikowi ochrony przed egzekucją w okresie między przyjęciem układu a zakończeniem postępowania restrukturyzacyjnego (czyli uprawomocnieniem się postanowienia o zatwierdzeniu układu lub postanowienia o odmowie zatwierdzenia układu) lub prawomocnym umorzeniem postępowania restrukturyzacyjnego.</p> <p>Przyznanie dłużnikom, którzy złożyli wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, ochrony przed postępowaniem egzekucyjnym wszczętym przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jak również przed ewentualnym wszczęciem egzekucji w trakcie trwania postępowania restrukturyzacyjnego.</p>						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.						

Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.
--------------	--	--------------

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Proponowane rozwiązanie, polegające na obligatoryjnym objęciu układem zawierającym w postępowaniu restrukturyzacyjnym wierzytelności zabezpieczonych na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wpłynie negatywnie na udzielanie przedsiębiorcom finansowania przez instytucje finansowe. Z kolei wprowadzenie ochrony nowego i przejściowego finansowania dłużnika, jak również ochrony transakcji związanych z procesem restrukturyzacji, przewidziane w proponowanych: art. 127a i art. 129a ustawy – Prawo upadłościowe, powinno wpłynąć korzystnie na sytuację przedsiębiorców w procesie pozyskiwania przez nich nowych środków przeznaczonych na restrukturyzację prowadzonych przedsiębiorstw
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Art. 1 pkt 20 projektu (art. 213a Prawa restrukturyzacyjnego) wprowadza dodatkowe obowiązki informacyjne w ramach postępowania o zatwierdzenie układu i ma umożliwić wierzycielom ocenę korzyści wynikających ze zgody na zawarcie układu oraz wnieść ewentualne zastrzeżenia do wycen, tak aby możliwe było przeprowadzenie badania wiarygodności planu restrukturyzacyjnego przy udziale niezależnego eksperta w możliwie szybkim terminie, o ile sąd uzna to za konieczne, z zastrzeżeniem nowej regulacji art. 196.

Proponuje się, aby plan restrukturyzacyjny zawierał wycenę w trzech wariantach – to jest na dzień przygotowania planu restrukturyzacyjnego, na dzień jego realizacji oraz w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego. Wymóg przedstawienia trzech wycen, w tym dwóch o charakterze prognozy pozwoli wierzycielom realnie ocenić korzyści wynikające z przyjęcia układu.

9. Wpływ na rynek pracy

Umożliwienie przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji kontynuowanie prowadzonej działalności oraz przeciwdziałanie likwidacji miejsc pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wpływ na sądy powszechne został przedstawiony w pkt 2 i 4 OSR. Wpływ na obszar informatyzacji jest związany z koniecznością dokonania niezbędnych zmian w systemie teleinformatycznym Krajowego Rejestru Zadłużonych.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponowany termin wejścia w życie ustawy, w zakresie przepisów implementujących dyrektywę 2019/1023, wynika z art. 34 Dyrektywy 2019/1023.

Zgodnie z nim państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania dyrektywy do dnia 17 lipca 2021 r.

Rzeczpospolita Polska, korzystając z uprawnienia przewidzianego w art. 34 ust. 2 Dyrektywy, skorzystała z przedłużenia o rok okresu przewidzianego na transpozycję Dyrektywy do polskiego porządku prawnego, o czym powiadomiła

Komisję Europejską w przepisany terminie. Tym samym termin na implementowanie Dyrektywy uległ przedłużeniu do dnia 17 lipca 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanej regulacji będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

Zgodnie z zawartą w art. 33 dyrektywy 2019/1023 klauzulą przeglądową, nie później niż 17 lipca 2026 r., a następnie co pięć lat, Komisja Europejska przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące stosowania i skutków dyrektywy. Ponadto stosownie do art. 29 ust. 1 dyrektywy 2019/1023, państwa członkowskie co roku, na poziomie krajowym, gromadzą i agregują dane dotyczące postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.